

ספריי – אוצר החסידים – ליבאואויטש

# התווודות

כבוד קדושת

## אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שני אודסאהן

מליאובאואויטש



ש"פ משפטים, ב' דר"ח אדר, פ' שקלים, ה'תשלו"ז

יוצא לאור לש"פ משפטיים, מה"ח אדר, פ' שקלים, ה'תשפ"ו



יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, ניו

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמישת אלפים שבע מאות שמונים ושמש לבראיה

שבועיים ושבוע שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

בס"ד.

## פתח דבר

לקראת ש"פ משפטים, כ"ף שבט הבעל"ט, הננו מוצאים לאור התווועדות  
ש"פ יתרו, כ"ד שבט, מהה"ח אדר ה'תשלו"ז — הנחה בלתי מוגה.

\*

בתור הוספה — מכתב (תדריס מכרכי אגדות-קדושים שככיניהם עתה לדפוס).

\*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום הייעוד "הקיים וננו גו", ומכלנו  
נשיאנו בראשם, וישמענו נפלאות מתורתנו, "תורה חדשה מאתי תצא".

## עוד הנחות בלה"ק

ר"ה לאיגנות, ט"ו בשבט, ה'תשפ"ג  
שבועים וש שנה לנשיאות כ"ק אדם"ר זי"ע  
ברוקין, ג.ג.

©

Published and Copyright 2026 by  
**LAHAK HANOCROS INC.**

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

[info@lahak.org](mailto:info@lahak.org) • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5786 • 2026

*Printed in the United States of America*

---

נדפס בדפוס

**CH Print & Ship**

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „**עוד הנחות בלה"ק**“

(718) 604-2610

נדפס בסיווע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שייחוי

ב"ס"ד. שיחת ש"פ מושפטים, ב' דר"ח אדר, פ' שקלים, ה'תשלו"ז.

בלתי מוגה

א. דבר כמ"פ שכאשר נפגשים ביחד כמה עניינים שיכולים להיות גם בנפרד (כדלקמן ס"ב), הרי זה גופא הוכחה שיש צד השווה ביניהם, שכן יכולים לבוא ביחד, במקומות אחד או בזמן אחד, אבל לאידך, כיוון שלפעמים באים בפני עצם, הרי מובן שלכל אחד מהם יש עניינו הייחודי.

ובהקדמה — שכן הוא בכל ענייני קדושה, שכל עניין הוא ע"פ חשבון כו', שהרי האופן ש"אין .. חשבון" הוא "בשאול"<sup>1</sup> (cmbwoar בקונטרס ומעין<sup>2</sup>); ועוד שכן הוא אפילו בענייני עלמא דשיקרא, שבו יכול להיות בלבול וערובוביא בין עניינים שאין שייכות ביניהם ועד לעניינים שהם הפלים זמ"ז — כיוון שבכל מקום ועניין יש נקודה וניצוץ של קדושה, וכמשמעותו<sup>3</sup> מדברי כ"ק אדרמו"ר (מההורש"ב) נ"ע בכ"מ (גם בהמשך תרנ"ט) שאיפלו בעניין שהוא מג' קליפות הטמאות יש ניצוץ קדושה, וכפי שמבראר<sup>4</sup>, שם"ש בתנאי שבגקה"ט אין בהם טוב כלל,<sup>5</sup> אין הכוונה שאין בהם שום ניצוץ כלל, שהרי אי אפשר להיות קיום שום דבר בלי איזה ניצוץ טוב,

והינו, לפי שכל מציאות שבulous, גם אם אינה מציאות אמיתית, להיותה רק לפי שעיה, כמו נחרות המכובין כו"<sup>6</sup>, ה"ה מוכרתת להיות קשורה עם אמיתית המציאות, וח"ז לומר שיכולה להיות מציאות בעולם איפלו לפי שעיה שאינה קשורה עם הקב"ה, שהרי הא גופא שינוי מציאות זו לפי שעיה, אינו אלא בגלל שרצונו של הקב"ה שתהי' מציאות זו, ורצון זה מהו את מציאות הדבר —

אלא שניצוץ זה נתרחק ונחישך ביותר, כמו"ש<sup>8</sup> "נור רשות ידען", עד שהוא כמו רע כו', ובלשון נגלה תורה, שזהו באופן ש"חתיכה עצמה נעשית נבילה".<sup>9</sup>

אמנם, כיוון שהוא ניצוץ של קדושה, הנה סוכ"ס לא ידח ממנו נדח<sup>10</sup>,

(6) ספ"ג.

(1) קהילת ט, יו"ד.

(7) פרה פ"ח מ"ט.

(2) מאמר ח ואילך.

(8) משלוי יג, ט. כד, כ. איוב כא, יז.

(3) שיחת ש"פ יתרכז סי"ד (לעליל ע' ...).

(9) חולין ק, א. קח, א.

וש"ג.

(10) ע"פ שמואלב-יד, יד. וראה תניא

(4) ראה סה"מ תרנ"ט ע' פג [ס"ע עב].

ספל"ט. הל' תית לאדה"ז פ"ד סה"ג.

(5) ראה תניא השלם (ע' קצ) אותיות

קדימה. וש"ג.

ועוד שייהי עניין של הilterה, ויתירה מזה, עניין של קדושה, ועוד שבקדושה גופא יהי זה באופן נעלמה ביוטר — בדוגמה מעלה בעל תשובה על צדיק מעיקרו, שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד שם<sup>13</sup>, ועוד<sup>14</sup>ז בוגע לניצוצות הקדושה, שיש ניצוצות קדושה שהם מלכתהילה בכח' צדיקים גמורים, אבל יש מעלה יתרה בניצוצות הקדושה שנפלו, לגקה"ט ואח"כ חזורים ומעלים אותם לקדושה, באופן של "פדויון שבויים", בדוגמה מעלה בעלי תשובה. וטעם הדבר — לפי שכל הגבואה ביוטר יורד למטה ביוטר, ולכן, כ商量רים ניצוץ קדושה שנפל למטה ביוטר בגקה"ט, אזי מעלים אותו לשratio ומקורו שהוא גבואה ולמעלה ביוטר<sup>15</sup>. ומה מובן שגם בעניינים שמצד עלה דשיקרא הם באופן של בלבול וכוכו, הרי כיון שבכל עניין שבعلوم יש ניצוץ קדושה [ובסגנון אחר, שלכל דבר יש מטרה ותכלית, כך, גם הבלבול כו' של עלה דשיקרא הוא בשבייל קדושה], בהכרח לומר שיש בזה עניין של סדר וכוכו. ובזה צריכה להיות עבדתו של היהודי — להסיר את ההעלם וההסתור של העולם (לא לבטל את מציאותו, אלא רק להסיר את ההעלם וההסתור), ולגלות את הניצוץ קדושה כו'.

ועאכו"כ בענייני קדושה, שבהם לא שייך בלבול וערוביא כו' — הרי גם מי שנמצא בהתחלה העובדה, או אפילו לפני לפני התחלת העבודה, צריך לראות את השיקות והצד השווה בין העניינים שנפגשים ביחד.

ב. ובוגע לעניינו — הנה ביום הש"ק זה נפגשים ביחד ג' עניינים, שכן קורין בג' ספרי תורה: פרשת השבע, פרשת ר'ח ופרשת שקלים. וכיון שהם ג' ס"ת שונים, הרי זו הוכחה שהם ג' עניינים שונים [שהרי אילו היו ג' פרשיות אלו בהמשך אחד, היו צרכיהם לקרותן בס"ת אחד, כי אין מפסיקין בקריאת עניין אחד מס"ת אחד לס"ת שני], "משום פגמו של ראשון" ("שלא יאמרו חסר הוא")<sup>16</sup>, ורק בקריאת עניינים שונים התירו לקרוא בג' ס"ת, מצד טרחה דעתיבורא, שלא יצטרכו לגלוול הס"ת למקומ רחוק (רחוק בתורה גופא), אבל לאידך, כיון שבאים ביחד באותו שבת, הרי זו הוכחה שיש שיקות הצד השווה ביניהם.

וכמובן גם מההנאה בוגע להפטרה:

עניין ההפטרה נקבע בגלל גזירות המלכות שלא הניחו לקרוא

(13) ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה סקמ"ד ס"ד. וראה פמ"ג א"א שם בסוף הסימן. שות' מהר"י בבית הלוי ספ"ב (חובא בפרק ח' או"ח שם).

(14) פ"ז ה"ד.

(15) ראה דרמ"ץ קמא, א ואילך.

בתורה, ובמוקם זה קראו מעין הפרשה בנכאים, וכך נשאר גם לאחרי שבטלה גזירות המלכות<sup>14</sup>.

וכיוון שגזרות המלכות היתה לא רק בוגע לкриאה דפרשת שקליםים, אלא גם בוגע לкриאה דר"ח, ועאכו"כ בוגע לкриיאת פרשת השבע — היו צדיכים לקרוא ג' הפטרות.

ואעפ"כ, המנהג הוא שההפטרה שאומרים ב齊יבור בברכה לפני ולאחרי היא רק ההפטרה דפרשת שקליםים. אלא שידועה הוראת רבותינו נשיאינר<sup>15</sup> שבעת העברת הסדרה "שנתיים מקרה ואחד תרגום" אומרים את כל ג' הפטרות. ומהז מובן, שמחד גיסא, יש כאן ג' ענינים, שכן אומרים ביחיד כל ג' הפטרות, אבל לאידך גיסא, יש שייכות הצד השווה ביניהם, שכן אומרים ב齊יבור רק הפטרה אחת.

ג. והנה, הקריאה בגין ס"ת אינה דבר הרגיל, ועוד שזו דבר נדריך.<sup>16</sup> קריאה בכ' ס"ת, כמו בשבת ר"ח, היא דבר רגיל יותר, אבל קריאה בגין ס"ת היא דבר נדריך. וכך שגם בשמחת קורין בגין ס"ת — הרוי זה בכל שנה, אבל בוגע לפersetת שקליםים, הרוי זה דבר נדריך שתהיה הקביעה בשבת ר"ח (ועד"ז בוגע לשבת חנוכה), שאז קורין בגין ס"ת.

וכיוון שאין זה דבר רגיל, אלא דבר חידוש, הרוי זה נעשה מתווך "שטרועם" גדול יותר — כפי שראויים בפועל שאינו דומה ה"שטרועם" שיש בדבר הרגיל לשטרועם" שיש בדבר חידוש.

וכמוובן גם מהציווי "בכל יום יהיה בעניין החדשים"<sup>17</sup> או עכ"פ "חדשים"<sup>18</sup>, כיוון שטבע האדם הוא שמתפעל מדבר חדש יותר ממה שמתפעל מדבר ישן; ואין זהطبع בלתי רצוי — שאז לא hei צורך ב齊ינוי מיוחד לשולץ זאת, אלא hei נכלל בשלילת כללות הנהנזה הבלתי רצוי, ועכ"ל, שעבודת hei יכולה להיות בשלימות גם אם ענייני התורה לא יהיו אצל באופן ד"חדשים"; ועל זה באה ההוראה שגם כאשר עבדתו היא בשלימות ובהידור כו', צ"ל הוספה בזוה — ש"בכל יום יהיה בעניין חדשים" ועוד ל"חדשים" ממש, שאז נעשית העבודה מתווך "שטרועם" גדול יותר.

ולהעיר, שאעפ' שכל ענייני העולם הם באופן של חידוש, כתורת

(14) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רספ"ד. ושם ג'. יתרו יט, א. עקב יא, יג.

(15) ראהתו"מ — רשימת היוםן ס"ע קצז. ושם ג'. ראה גםתו"מ חע"ט ע' 7. ושם ג'.

(16) ראה גםתו"מ חע"ט ע' 7. ושם ג'.

הבעש"ט שהובאה בהתחלה שער היהוד והאמונה על הפסוק<sup>19</sup> "לעלום ה' דברך נצב בשמיים", שדבר ה' מהוות כל נברא מכל רגע מחדש — הרי זה רק חידוש הישנות, שאינו דומה לחידוש אמיתי (כמובואר בכמה מאמריהם<sup>20</sup>). רק חידוש הישנות, שאינו דומה לחידוש אמיתי (כמובואר בכמה מאמריהם<sup>20</sup>). וכמוון גם מהמובואר באגאה<sup>21</sup> שהענין של יש מאיין ממש (חידוש אמיתי) هي רק בששת ימי בראשית, מלבד הכה מספירת המלכות שביסוד העפר, שהוא אמר תדשא הארץ, להצמיח עשבים ואילנות ופירות מאיין ליש תמיד שהוא מעין בחיה א"ס כו'.

ולהעיר גם מהמובואר בכתב שם טוב<sup>22</sup> בנווגע לחילוק שבין נס לטבע, ש"ענין הנס הוא שנתחדר הדבר בפעם הראשונה על הטבע .. ואח"כ נעשה זה טبع ג"כ" (אלא שבזה גופא יש חילוקים ונפק"מ להלכה — אם זה נעשה דבר הרגיל, או עניין של חזקה, או עניין שכחיה טפי<sup>23</sup>).

ד. והעיקר הוא ה"בכנ"<sup>24</sup> בנווגע למעשה — "המעשה הוא העיקר"<sup>25</sup> — שצרכיה להיות הוראה בעבודת האדם, הן מהצד השווה שבכל ג' העניינים שבאים ביחיד, והן מהענין המוחיד שיש בכל אחד מהם. וכמוון כמ"פ שההוראה מקביעות מוחדות (כבndo"ד, שג') העניינים באים ביחיד) היא גם על כל השנים, אלא שבקביעות טנה זו הרי זה בהדגשה ו"שטורעם" יותר — כמו בנווגע למ"ת, ש愧 שבריטיות ישנו בכל יום, כפי שمبرכים בכל יום "נותן התורה", אין זה בדומה ל"שטורעם" ד"זמן מתן תורהנו" בחג השבעות שאז הוא כללות העניין דמ"ת (שהרי "התורה כללות ופרטות נאמרה"<sup>26</sup>).

וכאמור לעיל — "המעשה הוא העיקר", שיש להמשיך זאת במעשה בפועל, כולל גם אם יש צורך בעניין של כפ"י (אתכפפיא), שנכלל בעניין ה"מעשה", שהוא גם מילשון "מעשין על הצדקה"<sup>27</sup>.

ועי"ז קופים ומקרים שאין הטענה ד"קן שם לחושך<sup>28</sup>, שפирשו קן שם לגלוות, והינו, שאיפילו אם יש טעמיים שבגללם צריכה הгалות להמשיך עוד רגע אחד או שני רגעים, קופים ומקרים שאין הטענה ד"קן שם

(24) ראה סה"מ ה"ש"ת ע' יא. סה"ש קיין

(19) תħallim Kitot, פט.

(20) ראה המשך מים וביבים תROLIYU ע' מא. ה"ש"ת ע' 44 ואילך. וראה גם תומ"ח חפ"ו ס"ע 16. וש"ג.

סה"מ תרע"ח ע' רבב. ועוד.

(21) ס"כ. ?!

(22) סק"ט-סרנו".

(23) ראה לחם שמים (לרי"ע מדין) דמאי הובא בפרש"י עת"ת ר"פ בהר.

(24) ראה ב"י לטוינ"ד סרמ"ח.

(25) איזוב כת. ג.

(26) ראה הגינה ג, סע"א ואילך. ושות'ג.

(27) פ"א מ"א (ד"ה והחוון שביהודה). יד מלאכי

כללי הדינים כלל קב.

(28)

לחוושך", עי"ז ש"מ מעשין על הצדקה", שהרי "גדולה צדקה שמקובת את הגואלה"<sup>29</sup>, בכיהת מishi' צדקנו בקרוב ממש.

\* \* \*

ה. בהמשך להודור לעיל שישנו צד השוה בכל ג' העניינים: פרשת השבוע, פרשת ר'ח ופרשת שקלים, ויישנו העניין המוחיד שככל אחד מהם, מובן, שהחידוש שבזה הוא — לא שיש עניין מיוחד בכל אחד מהם, שהרי מובן בפשטות שהם עניינים שונים, וכמודגש בכך שנושאים ג' ספרי תורה שונים, אלא שאעפ"כ הרי הם באים ביחיד, כאמור שזהו דבר בלתי רגיל, דבר החדש, שמעורר "שטורעם" גדול.

אמנם, כשם שהיוותם ג' עניינים הוא דבר המובן בפשטות, כפי שהוא גם ילד קטן (עוד לפני שמתחיל לדבר), שהרי עניין הראי מתחילה ריבוי זמן לפנ"ז) שנושאים ג' ספרי תורה (אף שעדיין איןנו מבין תוכן הדברים, עד שיגיע לчинוך כו') — כך גם השיקיות והצד השוה שביניהם צריכה להיות באופן המובן בפשטות, אף שלכוארה יש צורך בשקו"ט כו' כדי להבין את השיקיות והצד השוה שביניהם.

והסבירו בזזה צ"ל מובן בפירוש רש"י — שהרי רש"י אומר "אני לא באתי אלא לפניו של מקרא"<sup>30</sup>, ובאופן שלא יתר וללא חסר, כך, שאם יש דבר שדורש ביאור בפשטו של מקרא, הרי זה צ"ל מובן בפשטות<sup>31</sup> — או מהפסוק עצמו, ללא צורך בפירוש רש"י, או ע"פ פירוש רש"י, שהרי "התורה בפירושה ניתנה" (כמ"ש הרמב"ם בהקדמה לספרו יד החזקה), ועוד שבפירוש רש"י גופא הובא לפעם הפעם בלבד בלבד.

ו. אך צריך להבין — שהרי לכוארה הם ג' עניינים נפרדים שאין קשור ושיקיות ביניהם:

פרשת השבוע שקורין בכל שבת — קשורה עם מהלך המשמש, שהרי מצד מהלך המשמש נעשה העניין ד"זיה ערב ויהי בוקר<sup>32</sup>, ולאחריו שעוברים שהה ימים בא יום השבת, ואח"כ חזר ומתייל "היום יום ראשון" וכוכ' עד ליום השבת; ואילו פרשת ר'ח שקורין בר'ח — קשורה עם מהלך וחידוש הלבנה כו'. והרי חמה ולבנה הם עניינים שונים.

וענין פרשת שקלים הוו"ע נוסף שאינו שייך כלל לחמה ולבנה, שהרי זה עניין שנאמר לאחרי מ"ת (אפילו לאחרי פרשת "החודש הזה

(29) ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז (מח).

(30) שם, א. ה. ועוד.

(31) בראשית ג, ח.

לכמ"י<sup>33</sup>, שזהו"ע דר"ח) — אף שנה לאחרי בריאת העולמות עד לעווה"ז הגשמי. וא"כ מהו הקשר והשייכות של ג' ענינים אלו?

וז. ויוון בהקדמים הקשר והשייכות שבין חכמה ולבנה, כמובן מזה שנקראים "שני המאורות הגדולים"<sup>34</sup>, ועד שנבראו במאמר\* אחד: "י"ה מאורות"<sup>35</sup>, והינו, שאעפ"פ שהחכמה היא "המאור הגדל", ואילו הלבנה היא "המאור הקטן"<sup>34</sup>, מ"מ, נבראו לכתהילה בתורו "שני המאורות הגדולים", "שווים נבראו"<sup>36</sup> (שהרי גם לאחרי שהקב"ה אמר לבנה "לכי ומעטי את עצמך"<sup>37</sup>, לא נעשית הלבנה בריאת חדשה. ובפרט לפיה הפירוש הפשטוני<sup>38</sup> שהלבנה היא בכלל "שני המאורות הגדולים" — לגביו הכוכבים).

וכיוון שהחכמה ולבנה נבראו במאמר אחד, הרי מובן, שהעניין העיקרי הוא השייכות והצד השווה שביניהם (ולא כמו נבראים אחרים שיש ביניהם שייכות ונקודה משותפת וausef<sup>39</sup> נבראו במאורות שונות, שהעניין העיקרי שביהם הוא לא השייכות שביניהם אלא העניין המוחיד שככל אחד מהם).

ויש להזכיר, שה קישור בין החכמה ולבנה מודגש בעניין מולד הלבנה, עי"ז שהלבנה מקבלת אורה מן החכמה (כפי שהתחילה לראונה בעת אמרת המאמר "יהי מאורות גו"). ובלשון הקבלה והחסידות — הרי זה עניין ההשפעה מז"א (חמה) למלכות (לבנה).

ומזה מובן גם הקשר והשייכות שבין פרשת השבוע לפרש ר"ח, שהם בדוגמה "המאור הגדל" ו"המאור הקטן" — כפי שניכר בפסנות בכך שבחפרשת השבוע יש ריבוי הפסוקים בכמה וריבוי הקרים (שהם קרים — בಗל שקורין בג' ס"ת, משא"כ כShockarin בב' ס"ת שא יש בחפרשת השבוע שבעה קרואים), ואילו בפרש ר"ח יש רק מיעוט פסוקים, וקרווא אחד.

והקשר והשייכות לפרש שקליםים (שגם היא קשורה עם ספירת המלכות, שהרי ממחצית השקלה נעשו אדנים (כלקמן ס"י), ועניין האדנים קשור עם ספירת המלכות<sup>40</sup>) — יובן ע"פ מה שכבר למד הבן המש למקרא בפירוש רשי<sup>41</sup> שבריאת העולם היא "בשביל התורה ובשביל

\* ויתória מזה: בתיבה אחת (משא"כ כוכבים, עשב ועץ וכו').

(38) ראה פ"י הראב"ע עה"פ.

(33) בא יב, ב.

(39) ראה פרדס שכ"ג (ערבי הכנויים)

(34) בראשית שם, טז.

פ"א ערך אdon.

(35) שם, יד.

(40) בראשית שם, א.

(36) פרש"י שם, טז.

(37) חולין ס, ריש ע"ב.

"ישראל", שמצוּה מובן, שהקשר והשייכות שבין חמה (שકשורה עם פרשת השבוע) ולבנה (שકשורה עם פרשת ר'ח) ישנו גם בתורה ובישראל, שהוּתוֹתָן העניין דפרשת שקלים, כדלקמן.

ח. והענין בזה:

הצד השווה של חמה ولבנה הוא — שעניהם "להאריך על הארץ", אלא שבזה גופא יש חילוק בין "המאור הגדל" שמאיר בתוקף ו"שטורעם", ל"מאור הקטן" שמאיר שלא בתוקף ו"שטורעם".

ועניהם בעבודת האדם — ש"המאור הגדל" מורה על עבודה באופן של "שטורעם"כו, ע"ד מ"ש בנה "איש צדיק תמים היי"<sup>41</sup>, ועוד"ז באברם אבינו "התהלך לפני והי" תמים"<sup>42</sup>, והיינו, שאע"פ שעוד לפנ"ז היי כבר צדיק וכור, מ"מ, ניתוסף החיזויו ד"ה"י תמים"; אمنם, כיון שאי אפשר לעסוק אך ורק בענייני החותם<sup>43</sup>, אלא צ"ל גם העניין של אכילה ושתיה (שהרי אי אפשר שיתענה כל ימיו), ושאר צרכי האדם — ישנו גם באופן העבודה שנគרא "המאור הקטן".

ובפרטיות יותר:

העבודה באופן של "המאור הגדל" היא בתוקף ולא שינויים, שמעלה — שקשורה עם העניין ד"אני הו"י לא שנית"<sup>44</sup>, ועוד המבוואר בהמשך-Trs<sup>45</sup> (مم"ש בעקידה<sup>46</sup> בעניין המעלת שבנהגנת הטבע שהוא באופן תמידי ללא שינויים, שבזה ניכר כה הא"ס.

אבל לאידך גיסא, כיון שהעבודה היא באופן שאין בה שינויים, הרי זה שולל גם את השינוי שע"י הוספה באופן ד"מעליין בקודש"<sup>47</sup>.

ולכן, יש גם מעלה בעבודה באופן של "המאור הקטן"<sup>48</sup>, שאף שהיא בתוקף כ"כ, שכן יש בה שינויים כו', ועוד לעניין של ירידת ונפילת (לא נפילת בלעו"ז ח"ז, כי אם נפילת לגבי מדרגתו הראשונה, כմבוואר בהקדמת שער היהוד והאמונה (חינוך קטן) בעניין "שבע יפול צדיק וקם") — הרי הכוונה בזה היא בשביל העלי' שלאח"ז (וכמבוואר בחסידות<sup>49</sup> משל הקשת, שככל שימושים את היתר למטה יותר, מגיע הץ רוחק יותר).

נעשה העניין ד"ארים נסי" (ראה דרמ"ץ עג, א. ובכ"מ). והרי גם עניין הנשים ישנו בכלל יום, אלא שהוא באופן ש"אין בעל הנס מכיר בנס", אלא וזה באופן ד"עושה נפלאות לבדו" (תהלים עב, יח), ש"הוא (הקב"ה) לבדו יודע שהוא נס" (נדזה לא, א. ובפרש"י).

(48) ממשי כד, טז.

(49) ראה תרו"א ויחי בהוספות קג, א. ובכ"מ.

(41) ר"פ נח.

(42) לך לך ז, ע.

(43) מלacci, ג, ג.

(44) ע' קנו [ריה] ואילך.

(45) פ' בא שער לה.

(46) ברכות כד, א. ושם נ.

(47) נזכר גם באופן העבודה ד"המאור הקטן" קשור עם עניין הנסינוות, שעל ידם

והיינו, שהירידה היא ביטול מדרגתו הקודמת, בבחיה "ונפשי כעפר לכל תהיה", שעי"ז "פתח לב" בתורתך<sup>50</sup>, ועד להדיק ד"פתח", לא רק "הרחב" וכי"ב, שזוهي פתיחה חדשה אפילו בנוגע לעניינים שהיו סתומים ממן כו', ועד שהשינוי הוא באופן של חידוש, כמודגש בנוסח הברכהDKידוש הלבנה: "מחדר חדשם", ודוגמתו בעבודת בני, "שהם עתדים להתחדש כמוותה"<sup>51</sup>, בדוגמה החילוק שבין גלות לנאותה.

ט. וענין זה נוגע ושיך לעבודת כל אחד בישראל:

גם מי שהוא בדרגה נעלית יותר, צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה בתענוגים, הרי כיון שענין הקדשה הוא באופן של בל"ג בול, צ"ל אצלינו של הוספה באופן של חידוש, ועד שלגביו חידוש זה תחשב דרגתו הקודמת לעניין של העולם והסתור, בדוגמה הרגע שלפני מולד הלבנה. ועד"ז מי שנמצא בדרגת תחתונה, אם ע"פ חשבון צדק אמרתי, או שرك נדמה לו כן מצד עצבות ומרא שחורה — צריכה להיות עבדתו באופן של חידוש, לדג מממדיו ומצו בו באופן שבאיין עורך.

י. וכן לזה ישנו גם העניין דמחצית השקל:

מחצית השקל — נעשו אנדי המשכן<sup>52</sup> (כפי שהי' בפעם הראשונה, משא"כ בשנים שלאחר"ז שהשתמשו במחצית השקל לkeysות קרבנות ציבור, ולשלם שכר האומנים וכו"<sup>53</sup>), שעל ידם העמידו את קרש המשכן וגם יריעות המשכן, ועד ש"ויה המשכן אחד"<sup>54</sup>.

וענינו בעבודה — שלא די בעבודת האדם בנוגע לעצמו, אם באופן ד"המאור הגדול" או באופן ד"המאור הקטן", אלא צ"ל גם העניין דמחצית השקל — שהוא הפעולה בעולם לעשותות ממנה משכן ודירה לו ית', שענינו — "ושכنتי בחוכם"<sup>55</sup>, הן "בתוך כל אחד ואחד"<sup>56</sup>, והן במסכן כפשותו, ובאופן שם שם אורה יוצאה לכל העולם<sup>57</sup>, ע"י "חולוני" ש קופים אוטומים"<sup>58</sup>, ועד שפועלים שהעולם כולו נעשה משכן ודירה לו ית' — עי"ז מההפקים את השtotות שבעולם לשtotותDKידושה, ופועלים העניין ד"באתי לגני, לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתקילה, דעתך שכינה

(55) נוסח תפלה "אלקי נצור" בסוף תפלה העמידה (ברכות י, א).

(56) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

(57) תנומה תזוועה ו, שם בהעלותך ב. ויק"ר פלא", ז. וראה ירושמי ברכות פ"ד סה"ה.

(58) מלכיס-ו, ד ובפרש". וראה מנחות פו, ב ובפרש".

(50) נוסח תפלה "אלקי נצור" בסוף תפלה העמידה (ברכות י, א).

(51) נוסח קידוש לבנה (סנהדרין מ, א).

(52) פקדוי לך, כרכז. הובא בפרש"ר ר"פ תרומה, תשא ל, טרטז.

(53) ראה רמב"ם הל' שקלים פ"ד ה"א ואילך.

(54) ויקהיל לו, יג.

בתהותנים היהת<sup>59</sup>, באופן נעליה יותר מכמו שהיה בתחילת הבראה לאחרי הענינים הבלתי רצויים שהיו בינתיים).

יא. ובפרטיות יותר:

ענינה של מחצית השקל הוא — שנותנים להקב"ה רק מחצית (ועד שכאשר רוצה ליתן יותר מזה, אומרים לו "העשיר לא ירבה"<sup>60</sup>), ואילו המחצית השנייה נשארת אצלם כו עבור צרכיו הגשיים, ובלשון הגמרא<sup>61</sup>: "חציו לה' וחציו לכם", והיינו, שאין זה כמו קרבן עללה שכולו לה', אלא כמו קרבן שקליםים שיש בו גם חלק לבאים.

ובכללות — הרי זה אופן העבודה ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים"<sup>62</sup>, והיינו, אין זה עניין של "שמות" (עד הענין ד"בכל דרכיך דעהו"<sup>63</sup>), אלא רק "לשם שמים"<sup>64</sup>, ועוד המזוכר לעיל שבリアת העולם היא בשבייל התורה ושביבל ישראל, ולא כמו תומך<sup>65</sup> שהם עצם עניין של קדושה.

ונמצא שענין מחצית השקל מקשר את עניין "המאור גדול" עם עניין "המאור הקטן" — שהרי נתינת מחצית השקל בלבד, באופן שהמחצית השנייה אצלו, היא עד אופן העבודה ד"המאור הקטן"; ואעפ"כ, נעשה מזה עניין המשכן, שענינו "כolio לה'", שהוא אופן העבודה ד"המאור גדול". ויתירה מזה, שאף שנותן להקב"ה רק מחצית, ואילו המחצית השנייה נשארת אצלם וממשתמש בה עבור צרכיו הגשיים, מ"מ, נעשה משליהם עניין אחד, "שקל הקודש", שהוא עניין שלם, ככל ענייני קדושה שצרכיים להיות בשלימות (ולדוגמא בדיני לחם משנה, ש"חייב כל אדם לבזוע על שתי ככרות שלמות"<sup>66</sup>), וכן קרבן שצל"ל "תמים", ועוד לכללות הענין שענינוי קדושה צרכיים להיות "מן היפה המשובח ביותר .. הנאה והטוב"<sup>67</sup>, כמו "כל הלב לה".

ונמצא שזהו עניין נעליה יותר מאשר "כל מעשיך יהיו לשם שמים", ואילו יותר מאשר "בכל דרכיך דעהו" [שהרי הענין ד"בכל דרכיך דעהו] לומדים בשווי<sup>68</sup> לפני שילומדים הענין דמחצית השקל שהובא בהל' פורמים<sup>69</sup> ובבלה<sup>70</sup>, והיינו, שלאחרי שלמד הענין ד"בכל דרכיך דעהו" אומרים לו שישנו עניין נעליה יותר שזהו הענין דמחצית השקל]

(65) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סע"ר ס"ב.  
וש"ג.

(66) רמב"ם הל' איסורי מזבח בסופן.

(67) ויקרא ג, טז.

(68) או"ח סרל"א.

(69) רמ"א או"ח רסתצ"ד.

(70) יי"ד סרמ"ט ס"ב.

(59) סה"מ תש"י ע' 111.  
(60) תשא ל, טו.

(61) פסחים סח, ב, וש"ג.

(62) אבות פ"ב מ"ב.

(63) משלי ג, ו.

(64) ראה לקו"ש ח"י ע' 104. וש"ג.

— שהרי גם באופן העובדה ד"בכל דרכיך דעהו" נחשבים "דרכיך" ו"דעהו" לב' ענינים, משא"כ בעניין מחצית השקל, שהמחצית שלו והמחצית שלמעלה נעשים "שקל הקודש" אחד, הינו, שאכילתו ושתיתו וכל צרכיו הם עניין אחד עם הממחצית שנוטן תרומה לה.

יב. וככלות העניין פרשת שקלים קשור עם העניין ד"משנכנס אדר מרבען בשמהה"<sup>71</sup> — שהרי קריית פרשת שקלים היא בר"ח אדר (כשהל שבת), או בשבת מברכים חודש אדר (כר"ח אדר חל באמצע השבוע) — כי, כדי שתהה"י העובדה בשלימות, צ"ל העניין ד"מרבען בשמהה".  
עוד שבאים לעניין ד"שמחה עולם על ראשם"<sup>72</sup> — ע"י עניין התשובה,

— שהו תוכן מצות מחצית השקל שפועלת "לכפר על נפשותיכם"<sup>60</sup>, שהוא"ע הכפירה על חטא העגל, בירור גקה"ט — כפי ש"הבטיחה תורה שסופה ישראל לעשות תשובה .. ומיד הן נגאלין" (כמ"ש הרמב"ם<sup>73</sup>), ולהעיר גם מהמובא בלקו"ת<sup>74</sup> מזהר<sup>75</sup> שמשיח אתה לאתבה צדיקיא בתובתא,  
שאו יבנה ביהם"ק, ותחקירים מצות מחצית השקל "באהבה כמצוות רצונך"<sup>76</sup>, בקרוב ממש, בביאת מלכא משיחא.

\* \* \*

יג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה זה יתנו וגו).

\* \* \*

יד. בונגש להנ hog למד עניין בפירוש רש"י על התורה — יש פירוש רש"י קשור עם פרשת שקלים, כפי שיתבאר لكمן ע"פ המבוואר במדרשם תנומא:

על הפסוק<sup>77</sup> "אם עבד יגח השור או אלה כסף שלושים שקלים יתן לאדונני", מעתיק רש"י את התיבות "שלושים שקלים יtan", ומפרש: "גזרת הכתוב הוא, בין שהוא אלף זוז, בין שאינו שהוא אלף דינר. והשקל משקלו ד' זוהבים שהם חצי אונקיא למשקל הישראל קלוניינ"א" שם עיר סמוך למדינת צרפת, מקום מגוריו של רש"י, שעל שמה נקרא מהר"י קולון, ונקראות הימים בשם "קעלן").

א. ג. ב.

(71) תענית כת, סע"א.

(72) ישעי' לה, יוד. נא, יא.

(73) הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(74) דרישים לשמע"צ צב, ב. שה"ש מה,

(75) פרשנו כא, לב.

נדריך להבין:

א) אם רשיי נדרש משקלו של השקל – hei צריך לפרש זאת בפעם הראשונה שנזכר "שקל"??

בשלמה בפסוק<sup>78</sup> "ארבע מאות שקל כספ" פירוש רשיי "שהן קנטריין, צינטינייר" שבלע"ז".

אבל בפסקוק<sup>79</sup> "ויקח האיש נום זהב בקע משקלו", שפירש רשיי "רמז לשקל ישראל בקע לנולגולת" – ש"בקע", מילשון בקיעה, הוא חצי שקל<sup>80</sup> – hei רשיי צריך לפרש "והשקל משקלו כו'".

ובעד"ז בפסוק<sup>81</sup> "ויקן את חלקת השדה גו' במאה קשיטה", שפירש רשיי "קשיטה – מעה", hei רשיי צריך לפרש כמה היא "מעה" (שהחbone בזה – ע"פ פירוש רשיי בפ' כי תשא על הפסוק<sup>82</sup> "עשרים גורה השקל", "גורה לשון מעה", וכן פירוש משקל השקל, ועפ"ז יכולם לחשב כמה היא "מעה"), כפי שפירש כאן כמה הוא השקל?

ב) "השקל משקלו כו'" – אינו שיקף להתחלה פירושו "גוזרת הכתוב הוא, בין שהוא שווה אלף זוז, בין שאינו שווה אלא דינר", וא"כ, hei רשיי צריך לפרש זאת בד"ה בפני עצמו, ולמה מפרש זאת בהמשך אחד, ולא עוד אלא שכותב "והשקל כו'", בו"ז המוסף?!

ג) למה צריך רשיי לפרש "גוזרת הכתוב הוא, בין שהוא שווה אלף זוז, בין שאינו שווה אלא דינר" – כפי שהקשה הרא"ם: "לא ידעת מה בא להודיעינו הרבה בזה, שהרי מקרא מלא הוא "כסף שלישי שקלים" לא פחות ולא יותר, לא שנא שווה יותר מזו"?

[ומ"ש הרא"ם "אם תאמר שבאה להודיעינו שהיא גורה ואין בזה טעם, הרי בערכיהם כמו זה, ולא כתוב הרב שם כלום" – י"ל בפשטות שבערבים סומך רשיי על מ"ש כאן, ולכן לא צריך לחזור ולפרש עזה"פ; אלא הקושיא היא, כנ"ל, למה הוצרך בכלל לפרש כאן ש"גוזרת הכתוב הוא"]. ומ"ש המשכיל לדוד ש"הווצרך רבני זהה משום שנינו בבריתתא דרבבי ישמעאל<sup>83</sup> כל شيء בכל ויצא לטעון וכורע עניינו יצא להקל ולא להחמיר, וכל דבר וכו' שלא עניינו יצא להקל ולהחמיר, ואצטריך ללמד דהך לא מיקרי טועון אחר עניינו, ונימא שיוצא להקל דוקא ולא להחמיר, דהא דכתיב כסף שלישי שקלים היינו דאם שווה אלף זוז לא יתן אלא

(81) וישלח לג. יט.

(78) חי שרה כג, טור-טו.

(82) תשא ל, יג.

(79) שם כה, כב.

(83) תועכ" ר"פ ויקרא.

(80) ראה פ"י הראב"ע עה"פ.

שלשים שקליםים, אבל לעולם אם אין שווה רק דינר, לא יתן אלא דינר, שדינו להקל מביברל ולא להחמיר, משום הכי קמ"ל דליתא, אלא דיינין לוי' בדבר שלא עוניינו דיבツא להקל ולהחמיר גם כן, והילך דין בבל' שקליםים לעולם אפילו אין שווה אלא דינר" — אין זה מהחומר כלל במשפטו של מקרה, שהרי הבן חמש למקרה לא למד עדין הבריתא דר"י, ורש"י לא הביאה בפירושו.

(ד) מדוע מדיק רשי' לכתוב "גזרת הכתוב הוא בין שהוא שווה אלף זה וככו", ולא כהגירסה במשנה בב"ק<sup>84</sup> וכן במקילתא "יפה מאה מנה" — שבודאי מצא רשי' גירסה כזו, אבל אין מוכן למה בחר בגירסה זו דוקא.

ועוד כמה דיווקים שיתבאו בדרך מילא ע"י הביאור בכהנ"ל, וכפי שיתבואר لكمן.

טו. בוגע להערות אאמו"ר על זהה, ישנו מאמר זהה בפרשנותו<sup>85</sup> "וכד האי נשמטה נפקת מהαι עלמא זכייא נקיי" ברירה, קב"ה anaheir lah bcamha nhorin", ובמאור אמרו"ר<sup>86</sup>: "ה' לשונות (זכיא נקיי ברירה) ייל לנגד נר"ג, גם לנגד מחשבה דברו ומעשה [ועל ידים דוקא נעשה תיקון הגוף וננה"ב ע"י קיומ החותם"צ למטה, שזהו כוונת ירידת הנשמה למטה — לא לתקון את עצמה, אלא כדי לתקן את הגוף וננה"ב], גם לנגד ה' בח' שככלים חיצון תיקון פנימי", ומיסים, "וואז קב"ה anaheir lah bcamha nhorin, בח' אורות".

והענין בזה — שהאורות יש להם שייכות לכליים והן לפיקוד הכלים, מבואר בהמשך תער"ב<sup>88</sup> שככל אויר יש לו שייכות לכלי שלו והוא לפיקודו, ועד שאפירלו בעולם התהו שבו היה שבירת הכלים, בגלל שהיו אורות מרובים וכליים מועטים, יש איזו שייכות עכ"פ בין האורות לכליים.<sup>89</sup>

אך עדין צריך להבין מדוע נאמרו ג' לשונות רק לנגד נר"ג — הרי ישנים גם בחינות ח' ויחידה? —  
וכפי שיתבואר لكمן.

\* \* \*

(225). ושם.

(84) מא, א.

(85) ח'ב צז, א.

(86) תניא פל"ז (מח, ב).

(88) ח"א פ"ה (ע' ח'יא ואילך).

לקוטי לוי"ץ העורת לוזח'ב ע' פה.

(89) ראה גם שם פצ"ב (ריש ע' קעד [ס"ע רלו']).

וראה גם שיחת ש"פ משפטיים, כד' שבט,

מב"ח אדר תשל'ד ס"ה (תו"מ חעה ע' רלו').

טז. בהמשך להמדובר אודות פירוש רש"י, הנה כאן המקום לסייע  
כמה עניינים שלא נתבארו בשבת שלפנין<sup>90</sup> בפירוש רש"י על הפסוק<sup>91</sup>  
"וירד ה' על הר סיני", "יכיל ירד עליו ממש, ת"ל כי מני השם דברתי  
עמכם וככ'", ועל הפסוק<sup>92</sup> "כי מני השם דברתי עמכם", "וכתוב אחד  
אומר וירד ה' על הר סיני, בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם וככ'".  
המשך הביאור בפירוש רש"י,

— (א) שהספק ("יכול") אם "ירד עליו ממש" הוא בגלל שלפנין<sup>93</sup>  
נאמר<sup>94</sup> "והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש", ואם "ירד עליו  
משם", ה'י' ההר צריך להשרכ'

(ב) הביאור עד הרמז ש"וירד ה' על הר סיני" הוא בקאפיטל יט  
פסוק כ', ומן השם דברתי עמכם" הוא בקאפיטל כ פסוק יט<sup>94</sup>, כי:  
י"ט בגימטריא המילוי של שם הוי, שמילוי הוא כפי שהיא נאמרת  
בדיבור, גילוי הullets, שהוא ע"ז ספירת המלכות, וכי ר"ת כתר, שלמעלה  
מסדר ההשתלשות. ונמצא, שקאפיטל יט פסוק כ' (ש"כ") הוא פרט  
ב"יט") והוא כתר שבמלכות, ולכן, פסוק זה מדגיש את היירידה (מלכות)  
על הר סיני, אלא שהוא באופן ד"הרclin שמים כו'", כתר שבמלכות,  
וקאפיטל כ פסוק יט (ש"יט" הוא פרט ב"כ") הוא ע"ז מלכות שכתר, ולכן,  
פסוק זה מדגיש את העילוי (כתר) מן הארץ, אלא שהשמות הם במצב  
של "הרclin כו'", מלכות שכתר —

הוגה ע"י כ"ק אדרמור'ר שליט"א, ונדרפס<sup>95</sup> בלקו"ש חט"ז ע' 223  
ואילך.

יז. וכיון שהتورה היא נצחית<sup>96</sup>, מובן שצרכיה להיות הוראה  
בעבודת האדם בנוגע למעשה (ש"הוא העיקר") מהענן ד"וירד ה' על הר  
סיני", ומהענן ד"מן השם דברתי עמכם":

כשבאים ליהודי שלעת עתה אינו יודע אודות התורה, או שיודע  
אודות התורה, אבל ללא "שטרועם", או שה"שטרועם" אינו כדבוי  
למהו, כיון שיכל תמיד להיות באופן נعلا יותר, שהרי התורה "ארוכה  
מאץ מדה"<sup>97</sup>, בלי גבול — צריך לפעול אצל היהודי הנ"ל (ועדי'ן צריך

(90) שיחת ש"פ יתרו סי"א (לעיל ע' ...). עליו, אבל אמרו"ר עוסק בלהט ("קאקט זיך") בכ"מ בדיווקים מסווג זה, ומבראות עד' הקבלה וחסידות.

(91) יתרו יט, כ.

(92) שם כ, יט.

(93) תניא רפי"ז. ובכ"מ.

(94) איזוב יא, ט.

(95) שזהו דיק שמאפרשים לא מתעכבים

לפעול בנוגע לעצמו — בהיותו במעמד ומצב כזה) את העניין דמ"ת — "וירד ה' על הר סיני".

ובשביל זה — יש צורך לילך לדבר, ובדבר גופה — במקום שיש "סנה" [כדייתא בספרים ש"סיני" הוא ע"ש ה"סנה"], והינו, שאע"פ שלכאורה יכול לטען רצונו להיות במקום יושב ולא לילך לדבר שאינו מקום יושב, ועאכו"כ שבדבר גופה אין רצונו לילך למקום שבו גדול רק "סנה", שיש בו קוץים ודודרים שודוקרים וכו' — הנה על זה אומרים לו: "דיו לעבד להיות כרבו"<sup>99</sup>, כשם ש"וירד ה' על הר סיני", שירד לדבר ול"סנה".

ועד"ז בנוגע למשה רבינו — שנוסף לכך שהליך למקומו של יתרו [לפני ש"שמעה שמע ובא"<sup>100</sup>, אלא בהיותו "כהן מדין", כהן לע"ז<sup>101</sup>, ועד "שהי" מכיר בכל ע"ז שביעולם, שלא ע"ז שלא עברה"<sup>102</sup>], הילך גם למקום שיש בו סנה, ודוקא שם נתגלה אליו הקב"ה "בלבאת אש"! וזה גם המענה לאלו שטוענים בנוגע לעניין המבצעים", שזהו עניין שישיק לעמיה הארץ... וזה משחק לילדים קטנים... אבל הוא, שיש לו עסק עם קדשי קדשים, אינו צריך ללכת לקרב יהודי שהוא במעמד ומצב של "סנה".

ועל זה אומרים לו, שזהו עניין שנוגע גם אליו — שחרי העניין ש"אין מקום פניו כלל שכינה אפלו סנה"<sup>103</sup>, שזהו עניין עיקרי ביהדות, יודעים זאת (לא מ"אנכי ה' אלקי"<sup>104</sup>, או מ"בראשית ברא אלקים את המשמים ואת הארץ"<sup>105</sup>, אלא מ"ש "וירא גוי" מתוך הסנה"<sup>106</sup>). וכאשר הולך ומתעסק עם יהודי שהוא בבחוי סנה, אז גם מקבל פרס [אע"פ שעבודת האדם צריכה להיות באופן ש"אל תהיי עבדים המשמשין את הרוב על מנת לקבל פרס, אלא כי שלא על מנת לקבל פרס"<sup>107</sup>], ולא רק "פרס" מלשון פרוסה<sup>108</sup>, אלא יש לו את העניין כולו — ההtaglot של הקב"ה "בלבאת אש".

יה. ונוסף לזה צריך לשולול גם ש"לא תעשון אני אלהי כספי ואלהי זהב"<sup>109</sup>, כיוון ש"מן השמים דברתי עמכם":

(103) שמוא"ר פ"ב, ה.

(98) ראה רמב"ן דברים א, ו. רד"ק

(104) יתרו כ, ב.

וראב"ע (הובאו באואה"ת שמות ע' סח). פ"י

(105) בראשית א, א.

רבוני, ש"ט ואפודיו לМО"ז ח"א ספס"ו.

(106) שמות ג, ב.

(99) לשון חז"ל — ברכות נח, ב.

(107) אבות פ"א מ"ג.

(100) מכילתא ופרש"י ר"פ יתרו.

(108) ראה לקו"ת תוריע כ, ב. ובכ"מ.

(101) יתרו שם ומכילתא.

(109) יתרו שם, כ.

(102) מכילתא ופרש"י שם, יא.

למרות שהענין דitto – "וירד ה' על הר סיני", ו"אתם ראייתם כי מן השמים דברתינו עמכם" – יש צורך לשולול את הענין של ע"ז, ולא רק לבדוקות [כפי שriebach הרמב"ם<sup>110</sup> שהענין של ע"ז התחיל מזה "טעו .. טעות גדול .. אמרו הוואיל והאלקים בראש כוכבים אלו וגלגים להניג את העולם ונתרנים במרום וחילק להם כבוד והם ממשים המשמשים לפניו, ראוין הם לשבחם ולפארם ולהלוק להם כבוד .. כמו שהמלך רוצה לכבד העומדים לפניו וכו'"], אלא באופן גס – "אליה כסף ואלה זהב".

והגע עצמן: בשלמא בחתא העגל – ה' זה ארבעים יום לאחרי מת, ובגלו הערב רב, והיתה סיבה לכך – כיוון שה'וירא העם כי בושש משה גוי לא ידענו מה ה' לו"<sup>111</sup>; משא"כ כאן, שה' מייד לאחרי מת, ולא היהתה כלל מציאות של עגל כו', שהרי "פסקה זהמתן"<sup>112</sup>. ואפ"כ, צריך לשולול הענין של ע"ז.

ובפרטיות יותר – כפי שפרש רשי: "לא תעשה ATI" – "לא תעשה דמות Kami המשמשים לפניו במרום", "לא תעשו לכם" – "לא תאמיר הרני עושה כרובים בבתי כניסה ובבתי מדשות כדרך שאני עושה בבית עולמים", והיינו, שיכל להיות ענין שכאדור עושים אותו ע"פ הוראה כו" "במרום" ובבית עולמים", הרי זה ענין של קדושה כו', אבל כשעושים זאת ע"פ עצמו, ולא במקום הרואי, ובאופן שאינו רוצה לדעת מה אומרת התורה, אלא רוצה להכניס בתורה את דעתו – הרי זה ענין של ע"ז, "אליה כסף ואלה זהב", שצורך לשולול זאת.

יט. והעצה להבהיר זאת היא –ليلך למקום שיש בו סנה, ולפעול שם הענין ד"וירד ה' על הר סיני".

ובכללות – הרי זה ענין ההתעסקות בעלי המבצעים: מבצע חינוך, מבצע אהבת ישראל, מבצע תורה, מבצע תפילין, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, מבצע בית מלא ספרים – יבנה וחכמי', ועוד"ז ג' המבצעים ששיכיכים לנשי ישראל (עליהם נאמר<sup>113</sup> "כה תאמר לבית יעקב", אלו הנשים, עוד לפני ש"תגיד לבני ישראל"): מבצע נש"ק, מבצע כשרות האכילה ושתי', ומבצע טהרת המשפחה.

עוד"ז הענין שהזמן גרם – מבצע פורים, ובהדגשה יתרה בונגוע לקביעות דפורים בשנה זו שחל ביום שני, שכל ענייני הפורים – קריית

(112) שבת קמן, רע"א. ושם.  
(113) יתרו יט, ג' ובמקילתא ופרש"ג.

(110) הל' ע"ז במלחנן.  
(111) תשא לב, א.

המגילה, משלוח מנות ומתנות לאביונים וסעודות פורים וכו' — צרייכם להיות מעוד יום<sup>114</sup>.

וכיוון שהענין שמקשר את יום הפורים עם יום השבת שלאחריו הוא הענין של נרות שבת קודש — מובנת השיקות המיחדת של מבצע נש'ק למבצע פורים.

וע"י הדלקת נרות שבת קודש נעשה העניין ד"ר דלוק מערב שבת לערב שבת<sup>115</sup> (ובערב שבת שלא"ז — באופן נעליה יותר<sup>116</sup> ברוחניות, ונמשך אח"כ גם באור ונר גשמי, ועד לקיום הייעוד "קומי אוורי כי בא אורך, וכבוד ה' עלייך זורת"<sup>117</sup>, "זהי לך לאור עולם"<sup>118</sup>, בביאת משיח צדקנו, שלילם מלחתה ה' וינצח ויבנה מקדש במקומו וכו'<sup>119</sup>, בעגלא דידן).

\* \* \*

#### כ. הביאור בפירוש רשי' בפרשנו:

רש"י צריך לומר ש"שלושים שקלים יtan" "גזרת הכתוב הוא" — בגל הkowski שמתעורר אצל בן חם למקרא, שהדין שלפנ"ז ושלא"ז כמו "וונתן פדיון נפשו"<sup>120</sup> (כפי שפרש רש"י "דמי נזק" או "דמי מזק"), וכן "בעל הבור ישלם"<sup>121</sup>, וכיו"ב] הם מובנים ע"פ שכל, כמו כל עניini פרשת "משפטים", שעוסקת בדיינים המובנים ע"פ שכל, וא"כ, איך נכנס במאצע הדין ד"שלושים שקלים יtan", מבלתי הבט על שוויו של העבד, שהוא דין שאין לו מקום בשכל?!

ועל זה אומר רש"י, שאכן "גזרת הכתוב הוא".  
[במו"נ<sup>122</sup> מבאר הטעם שהוא מחצית מהסכום של עריכין וכו', אבל בפישטו של מקרא, "גזרת הכתוב הוא"].

כלומר: כשמדבר אוודות עניין של חוקים, לא צריך רש"י לפרש ש"גזרת הכתוב הוא", כיון שהוא מעצמו; אבל כשמדבר אוודות משפטיים, שהם עניינים שמובנים ע"פ שכל, ובמאצע יש עניין שאינו מובן ע"פ שכל, צריך רש"י להבהיר ש"גזרת הכתוב הוא".

כא. אך עדין שואל הבן חם למקרא: גם אם "גזרת הכתוב הוא" — צריך להיות בזה איזה טעם?

(118) שם, יט.

(114) ראה גם

(119) ומב"ם הל' מלכים ספי"א.

(115) ב"ד פ"ס, טז.

(120) פרשנו כא, ל.

(116) חי שרה כד, סז.

(121) שם, לד.

(117) ראה גם תור"מ חפ"ו ע' 58. ושם.

(122) פ"מ.

(118) ישע"ס, א.

ועל זה ממשיך רשי", "והשקל (בואה"ז המוסף) משקלו וכיו"ב: ובהקדרים — שאין כוונת רשי" להודיע מהו משקלו של שקל, שהרי פירוש רשי"י אינו ספר של פסקי דין וכיו"ב, [ולא כמו פי' הרמב"ן, שנוסף לכך שכותב בגלוי גם ענייני דרוש וסודות התורה (משא"כ בפירוש רשי"י הרי זה רק ברמז), וכפי שמשיסים בכ"מ "זה מבין בין" — כותב גם ענייני הלכה, כמו בנווגע למשקל השקל, שבענין מחלוקת השקל שבפ' תשא<sup>82</sup> מביא דברי רשי"י כאן, וכותב ש"איןנו כן", ומפרש באופן אחר].

אלא בהמשך למ"ש ש"גוזרת הכתוב הוא", כותב "והשקל משקלו ד' זוחבים שהם חצי אונקיא למשקל הישר של קלוני"א" — כי, ע"פ חשבון זה נמצאו ש"שלושים שקלים" הוא המחיר הרגיל של עבד (כפי שהיא" בזמן רשי", שהיתה אז מציאות של קניית עבדים — שבויי מלחמה שהיו מוכרים אותם לעבדים, וכיו"ב).

יש אמן מציאות שעבד שווה יותר משלושים שקלים (עד לאלף זוז), או עבד ששווה פחות משלושים שקלים (עד לדינר אחד), ולכן הדין שיש ליתן סכום קבוע ללא נפק"מ כמה שווה העבד — "גוזרת הכתוב הוא", אבלAuf"כ קבועה התורה סכום של "שלושים שקלים", כיוון שהוא המחיר הרגיל של עבד, והרי "דיבר הכתוב בהזה" (כפי שכבר כתוב רשי"ל פנ"ז<sup>123</sup>, וכן כמ"פ לאח"ז<sup>124</sup>).

ואע"פ שהזה עניין שאינו נוגע להלכה בזמן הזה, כאמור בשוו"<sup>125</sup> שдинיגי קנסות אין דין אלא מומחים הסמכים בארץ ישראל (מלבד בעניינים שהם "צורך שעיה .. לגדור פרצות הדור"), כותב זאת רשי"י — בغالל שזה נוגע לפשטו של מקרה, לבאר מה שקבעה תורה סכום של שלושים שקלים, כיוון שהוא המחיר הרגיל של עבד.

ככ. ורש"י כותב "בין שהוא שווה אלף זוז", ולא כהגירסה "מאה מנה":

ע"פ הכלל ש"דיבר הכתוב בהזה", מובן, שבזמןו של רשי"י לא הייתה מציאות של עבד שווה מאה מנה. — גם עבד שווה אלף זוז אינו דבר הרגיל, שהרי המחיר הרגיל של עבד הוא שלושים שקלים, אבל Auf"כ יכול להיות לפעמים דבר היוצא מגדר הרגיל — עבד שווה אלף זוז, אבל לא עבד שווה מאה מנה.

(125) חומר בתחילת שם ס"א ס"ה. ס"ב

(123) שם כא, כח.

(124) שם כב, יז. שם, כא. שם, ל. ועוד. ס"א.

זאת ועוד :

"אם עבד יגח השור" — הרי זה רק בשעה שהעביד נמצא בסמיכות לשור, אם כדי לעובד עמו או להאכילו וכיו"ב.

והרי מובן בפשטות, שכאשר ישנו עבד שיזכר מגדר הרוגיל לגמרי, שווה מהנה, הנה עבד יקר כזה, שיכول להיות "מנהל חשבונות", "מניסטייר" וכיו"ב, לא יניחנו בעליו להסתובב בסמיכות לשור, אלא ימנה אותו על ביתו, כמו פוטיפר שמיינה את יוסף "על ביתו וכל יש לו נתן בידיו"<sup>126</sup>, כך, שביחס אליו לא תחנן המזיאות ש"יגח השור".

ועדי"ז לאידך גיסא — שרשיי כתוב "בין שאינו שווה אלא דינר", ואינו מזכיר סכום פחות מדינר, כי, עבד שאינו שווה אפילו פחות מדינר, הוא כנראה חולה, ונמצא במצב ש"נפל למשכבר" (לפni ש"יקום והתהלה בחוץ על משענותו")<sup>127</sup>, כך, שלא נמצא בסמיכות לשורדים, ולכן, ביחס אליו לא תחנן המזיאות ש"יגח השור" (אא"כ יהיה "נס" שהשור יכנס לחדרו...).

ויש להוסיף בזה, שהענין ד"שלושים שקליםים יtan" קשור גם עם פרשת שקליםים, כפי שיתבאר لكمן (סכ"ד) ע"פ המבוואר במדרש תנומא.

כג. בונגע להobaoar בהערות אמו"ר שג' הלשונות "זכיא נקיי"

ברירה"ה הם لنגד נר"ג, ולא הזכיר חי' יחידה — הנה :

לכוארה אפשר לומר שהוא לפי שדווק בבחוי נר"ג יכול לפגוע עניין החטא כו', אבל לא בבחוי חי' ויחידה. אבל האמת היא, שעוניין החטא יכול לפגוע גם בבחוי חי', ואפילו בבחוי יחידה, כמובן מהמשל המבוואר בתנאי<sup>128</sup> מ"האווח בראשו של מלך ומורידו למיטה וטומן פניו בתוך כו'".

אך הביאור בזה :

בזהר שם הובא הפסוק<sup>129</sup> : "והשביע בצחצחות נפשך", שסיומו "ועצמותיך יחלץ", שקשרו עם הגוף, וכמוובן גם מכללות הביאור שם שהמדובר הוא בונגע לגוף.

ועפי"ז מובן מה שנקט רק כי לשונות لنגד נר"ג, ולא لنגד חי' ויחידה — כי חיות הגוף קשורה רק עם בחוי נר"ג (כיון שמדובר אודות חיות הפרט, ולא אודות חיות הכללי).

כד. הענין ד"שלושים שקליםים יtan" קשור גם עם פרשת שקליםים :

(128) ספכ"ד.

(126) וישב לט. ד.

(129) לשון הכתוב — פרשנתנו כא, יח'

(127) יט.

איתא במדרשי תנ"ה מונח <sup>130</sup> על הפסוק <sup>131</sup> "וַיָּתֵן אִישׁ כְּפֶר נְפָשׁוֹ":  
 כיון ששמע משה .. ירד להוראות ואמר בלבו מצאנו וכו', שהתחילה  
 להשווות זאת לענינים אחרים ללימודם, ויש שם כמה דעתות בזיה, עד  
 לדעה האחרון (שהזו הסכום הכי נמוך) ש"משור נגח למד, שנאמר אם  
 עבד יגח השור או אמה כסף שלשים שקלים וגרא', ואנו המרנווה בשור,  
 שנאמר <sup>132</sup> וימירו את כבודם בתבנית שור וגרא', כל אחד ואחד יתן כסף  
 שלשים שקלים. יודע הי' הקב"ה מה שבלבו של משה והראהו באצבעו  
 ואל משה זה יתנו, זה יתנו, הינו, שאין צורך בשלושים שקלים, אלא  
 מספיק ממחצית השקלה.

**ובזה יש רמז נפלא:**

מחצית השקלה לגבי שלושים שקל הוא אחד מששים. ונמצא,  
 שכשר נוחנים מחצית השקלה, נשאר נ"ט-CNגדו, שאז אינו בטל [וاع"פ  
 שישנו אופן הביטול באלו ורכבה וכו' (כמו בא בתניא <sup>133</sup>), הרי דבר  
 הכתוב בהזה, ובדרך כלל הביטול מדאוריתא הוא ברוב, או אם זה מין  
 בשאיינו מינו, צ"ל שלשים-CNגדו, כדי לבטל הטעם <sup>[134]</sup>, ולכן צריך ליתן  
 מחצית השקלה, כי פחות מזה — יתבטל, יותר מזה — לא צריך.  
 וכואורה איינו מובן: מה נוגע שענין הקדושה שבו (מחצית השקלה)  
 איינו בטל — הרי יש צורך שענין הקדושה (לא רק שלא יתבטל, אלא  
 שיתגבר ויבטל את העניין ההפci)!  
 והסבירו בזה — שענין זה בא להוראות שאפירלו אם יהודי אוחו רק  
 בدرجא שענין הקדושה שבו איינו בטל, או זיין בטל ש"לא ידח ממנו נדח"<sup>135</sup>,  
 וסוכ"ס יתגבר עניין הקדושה ויבטל את העניין ההפci.

**כה. אך עדין איינו מובן:**

כיון שע"י מחצית השקלה צריך לבטל עניין של ע"ז — איינו מובן:  
 הרי הדין הוא <sup>136</sup> שענין של ע"ז איינו יכול להתקטל למגרוי?  
 והסבירו בזה — ע"פ המבוואר בתניא <sup>137</sup> שאיש ישראל מוסר נפשו  
 "אפירלו שלא לעשות רק איזה מעשה בלבד נגד אמונה היה אחד, כגון  
 להשתחוות לע"ז, אף שאינו מאמין בה כלל בלבו, וכן שלא לדבר תועה  
 ח"ז על אחדותה היה, אף שאין פיו ולבו שוין וכו'; והרי בשעה שאינו

בטול בששים בתחילתו (ס"ע זה ואילך). וש"ג.

(130) תשא יא.

(131) תשא ל, יב.

(132) תהלים קו, כ.

(133) פ"ג.

(135) ע"פ שמואל-ב' יד, יד.

(136) ראה רמב"ם הל' ע"ז פ"ח ה"ט

ואילך.

(137) ספי"ט.

ראה אנטיק' תלמודית (פרק ג' ערך 134)

מאמין בה כלל בלבו, הרי הוא רќ מרמה את הרואים, אבל באמת אין זה עניין של ע"ז. — בוגע לב"ד, "אין לו לדין אלא מה שענינו רואות"<sup>138</sup>, ולכן, לאחרי גביה עדות וכור', צריך להענינו, אבל לפניהם גלייא שאין זה ע"ז, כיון שאינו מאמין בה כלל בלבו<sup>139</sup>. וכיון שבאמת אין זה ע"ז, הרי מובן שמתבטל לגבי עניין הקדשה.

והרי האמת היא שאצל בניי לא שייך כלל העניין של ע"ז, ואפ"לו חטא העגל — הנה בנסיבות העניות אין זה עניין של ע"ז, כיון שהודי לא שייך לע"ז. וכיודע פתגם רבינו הוזקן<sup>140</sup> עה"פ "שמע ישראל ה' אלקיינו ה' אהד"<sup>141</sup>, שהיהודים אינם רוצח ואני יכול להיות נפרד מALKOT. ומה שרואים בפועל שעושה דבר בלתי רצוי, הרי זה לפי שנכנס בו רוח שנות<sup>142</sup>, והרי שוטה פטור מכל התורה כולה; התורה לא מדברת אליו. וזהו גם מ"ש במדרש<sup>143</sup> ש"הלו עובדי ע"ז והלו עובדי ע"ז" היא טענה של "מדת הדין" —دلכארה, אם אמת הדבר, הרי ה' אמת, משה אמת ותורתו אמת? אך העניין הוא — שהאמת היא, שהודי לא שייך לעניין של ע"ז; זהה רק טענה של מדת הדין, כיון שכך נראה בחיצונית. אמן, כיון שהכוונה היא לעשות משכן ודירה לו ית' בתחוםים, ובוגע לתחומים — בחיצונית — הרי זה עניין של ע"ז, لكن יש צורך "לכפר על נפשותיכם"<sup>144</sup>; אבל כמשמעותו "תרומה לה'", הנה כלפי טמייא גלייא שלא שייך אצל בניי כל המציאות של ע"ז.

ויתירה מזה, שגם בעולם לא שייך כלל המציאות של ע"ז — שהרי נאמר<sup>145</sup> "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", "כל זמן שאתה קיים", וא"כ מובן שלא שייך כלל המציאות של ע"ז בעולם, כיון שהוא "על פני".

כו. וההוראה מזה:

כשפוגשים היהודי שהוא במעמד ומצב שרוועה בשדות אחרים, שמחפש במקומות זרים כו' (כפי שנחפשת בפרט לאחרונה) — צריך לידע שהאמת היא שאצל היהודי לא שייך כלל המציאות של ע"ז, ואם רק ידברו עמו באמת ובתווף, מבלי להתפעל מהמלחיגים, בודאי יפעלו עליו כו'.

(142) סוטה ג, א.

(143) ראה זה ב' ב' קע, ריש ע"ב. מכילתא בשלח יד, כה. שמ"ר פמ"ג, ח. הובא ביל"ר בשלח יד, כת.

(144) ראה ירושלמי שקלים פ"ב סה"ג. תנומא תשא י"ר.

(145) יתרו ג, ובפרש"י.

(138) סנהדרין ו, סע"ב. וש"ג.

(139) ראה גם תנייא הسلم לתנייא שם (ע' ת) אותיות מה-הט. וש"ג.

(140) ראה אג"ק אדרמור מוהרנ"ץ ח"ד ע' שפ"ד (געתק ב"הוים יום" כה תמו). שם ע' תקמ"ז (געתק ב"הוים יום" כא סיון). ועוד.

(141) ואתחנן ז, ד.

ועי"ז גורמים שמהם גדולה למעלה, כמבואר בתניא<sup>146</sup> המשל משחת המלך כמשшибים אליו את בנו ייחדו שהי' בשבי' בבית האסורים וכו'.

ואז מתקיים מה ש"הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשו תשובה .. ומיד הן נגאלין"<sup>147</sup>, בביאת משיח צדקו בקרוב ממש. [כ"ק אדמור'ר שליט"א הורה להזכיר אודות המלה מלכה של הגמ"ח שתתקיים במוצש"ק<sup>148</sup>, ואמר, שיכריזו שהענן ד"העשיר לא ירבה<sup>60</sup> נאמר רק בנוגע למחצית השקל, ולא בנוגע למלה מלכה. לאחרי תפלה מנהה התחיל כ"ק אדמור'ר שליט"א לנגן הניגון "NEYUT NIYUT NIKAOUA"].



(148) ראה גם מכתב יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב, פ' אם כסף תלוה את עמי שנה זו (אג"ק חל"ב ע' קכד ואילך).

(146) פל"א. (147) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

## הוספה

[כ"א אדר, ה'תש"מ]

- (1) קודם שמועררים ע"ד ייסוד ישיבה ציל' בירור כדروس האם זהו מעשי מצד חב"ד עכ"פ (היינו שישם בפועל מספר תי' מוכנים באה"ק — שיבאו לשם וילמדו כדבעי, וכפשות — ראש ישיבה מן המוכן באה"ק ומנהל ג"כ — כי مكان אין מקום לשלווח הנ"ל).
- (2) אזכור עה"צ לכחנייל.



מצילום כת"ק, על גליון מכתבו של מוש"ה יוסף העכט (אילת) בתאריך זה — בו מדרוה:

- (1) שבסעודת פורים השתתף ראש העיר, מר גדי צ'ן ורעייתו, וthonך כדי הסעודה — עלתה הצעעה לייסד במקום ישיבה גדולה\*, כשראש העיר מבטיח את עזרתו המלהה להביאה אל הפועל; (2) אודות הפעולות בהן מתעסק עתה במסגרת ההכנות לחג הפסח הבעל"ט. אגרות נוספות אלו — אג"ק חל"ג אגרת החישס. חל"ב אגרת יב'לה.

(\* ) ראה גם נ"ז ייסוד סנייף ישיבת תורת באילת — אג"ק חל"ד אגרת יב'תשצב (למזה' ישראל צבי גלייצנסטיין), ובהנסמך בהערות שם.

**מוקדש  
לחיזוק ההתקשרות לנשיינו  
כ"ק אדמוני ר זי"ע**



ולזכות

הילד לוי יצחק שיחיו

ליום הולדתו ועש"ק פ' בא, ה' שבט

ולחכמו בבריתו של אבא

ועש"ק פ' בשלח, י"ב שבט ה'תשפ"ו

ולזכות אחיו ואחיםתו שיחיו



נדפס על ידי ולזכות הוריהם

התמים ר' דוד וזוגתו מרת נטשה לאה

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

**בן נאים**

להצלחה רבה ומופלאה בכל אשר יפנו

בטוב הנראה והנגלת בשמיota וברוחניות

ולנצח רוח יהודי חסידותי מתוך שמחה וטוב לבב

ויגדלתו לנכ"ר כ"ק אדמוני

מתוך בריאות, שמחה, הרחבה והצלחה בכל